

Dokumentnamn
Beslut
Beslutsdatum
2023-04-24

Diarienummer
Ö 18-2023/ 3.1

Klagande

Uppsala universitet

Överklagat beslut

Etikprövningsmyndighetens beslut den 7 februari 2023, dnr 2022-06776-01, se Bilaga

Projekttitel

Att förstå och samtycka till forskning: Barns perspektiv

Saken

Prövning enligt lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor (etikprövningslagen)

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden för etikprövning ändrar inte det överklagade beslutet.

Bakgrund

Information till forskningspersoner kan ibland vara svårbegriplig för den som tillfrågas om att delta i ett forskningsprojekt, något som belagts i tidigare vetenskapliga kartläggningar. Problemet med begriplighet ställs på sin spets i forskning där barn inkluderas. Ur ett barnrättsperspektiv behöver man finna sätt att informera barn, så att de får den information de behöver för att kunna fatta beslut om samtycke. Dessutom krävs meningsfulla sätt för barn att signalera om de samtycker eller inte.

I ett första delprojekt ämnar forskarna undersöka hur barn i olika åldrar uppfattar information till forskningspersoner, godkänd av Etikprövningsmyndigheten och använd i verkliga forskningsprojekt. Forskarna kommer att observera hur barn i tre åldersgrupper från 3 till 17 år reagerar på informationen. Dessa tester kommer att filmas. Dessutom kommer forskarna att ställa frågor till barnen om hur de upplevt informationen och uppfattat olika begrepp (som frivillighet).

I ett andra delprojekt kommer forskarna att använda kunskaperna i delprojekt 1 för att tillsammans med barnen ta fram förslag på hur åldersanpassad forskningspersoninformation ska utformas.

Etikprövningsmyndigheten fann att forskningen inte omfattar känsliga personuppgifter enligt etikprövningslagens 3 § och inte heller innebär något ingrepp enligt 4 §, varför forskningen inte omfattas av etikprövningslagen. Ansökan avvisades.

I överklagandet påpekas att de forskningspersoninformationer som testas hämtas från forskningsprojekt om psykisk ohälsa och situationen i hemmet. Det är då möjligt att barnen börjar berätta om känsliga personuppgifter, till exempel om hälsa. Beträffande den äldsta åldersgruppen (15–17 år) är klaganden enig med etikprövningsmyndigheten om att forskningsetiskt tillstånd inte krävs eftersom ungdomarna kan förväntas följa instruktioner om att inte ta upp känsliga personuppgifter.

Postadress

Överklagandenämnden för etikprövning
c/o Vetenskapsrådet
Box 1035
101 38 Stockholm

Besöksadress

Hantverkargatan 11 B

Telefon

08-546 77 610 vxl

E-post

kansli@onep.se

Webbplats

www.onep.se

Dokumentnamn

Beslut

Beslutsdatum

2023-04-24

Diarienummer

Ö 18-2023/3.1

Skäl för beslutet

I kvalitativ forskning är det möjligt att forskningspersoner oplanerat under intervjuer och samtal nämner något som skulle kunna uppfattas som en känslig personuppgift. Det skulle vara en alltför långtgående tolkning av etikprövningslagen om alla forskningsprojekt där det föreligger en sådan möjlighet skulle kräva etikgodkännande "för säkerhets skull", när syftet med forskningsprojektet inte omfattar behandling av känsliga personuppgifter. Sådana uppgifter torde därför kunna exkluderas från forskningsmaterialet. Överklagandenämnden ändrar därför inte det överklagade beslutet.

Överklagandenämndens beslut får enligt 37 § etikprövningslagen inte överklagas.

Detta beslut har fattats av Eva Lindeblad, Yvonne Lundberg Giwercman, Kjell Asplund (föredragande), Sten-Åke Stenberg, Ulf Ekberg och Camilla Lif. Vid den slutliga handläggningen har dessutom ersättarna Lars Dahlstedt, Christina Eintrei, Gert Helgesson, Johan Fritzell och Johan Norell Bergendahl samt kanslichefen Jörgen Svidén, administrativa sekreteraren Katarina Gate Lundgren och juristerna Annika Jäderlund och Johanna Sjöcrona deltagit.

På Överklagandenämndens vägnar

Eva Lindeblad
Ordförande